

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/335/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814202703
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8814202703.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu BL Telecom collection, s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Šoltésovej č. 14, proti žalovanému M. P., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v E., na ul. E. č. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom v Bratislave, na Šafárikovom nám. č. 7, o zaplatenie sumy 471,10 Eur s prísl. o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, zo dňa 26.6.2015, č. k. 7C 223/2014 - 77 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka.

Vedľajšiemu účastníkovi sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia vo výške 16,69 Eur a žalobca je povinný ju zaplatiť JUDr. Patrikovi Podhorskému, advokátovi, do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby konanie ohľadne sumy 418,90 Eur s príslušenstvom zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 36,75 Eur s príslušným úrokom z omeškania. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Náhradu trov konania žalovanému nepriznal. Žalobcu zaviazal na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 98,82 Eur.

Výrok o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi odôvodnil tým, že žalobca čiastočným späťvzatím žaloby ohľadne nároku na zaplatenie sumy 418,90 Eur týkajúcej sa zmluvnej pokuty zaviniel zastavenie konania a preto je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vzniknuté v súvislosti s uplatneným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty.

Proti tomuto rozhodnutiu, a to konkrétne proti výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie zmeniť tak, aby vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov priznaná nebola. Ako dôvod uviedol, že trovy právneho zastúpenia, ktoré sú súčasťou trov konania a ktoré si uplatňuje vedľajší účastník neboli nevyhnutne potrebné na účelné bránenie práva. Vedľajší účastník je združenie založené za účelom ochrany spotrebiteľov. Výkonom ochrany spotrebiteľských práv združenie napája svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené, či už v súdnom alebo správnom konaní. Zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. Z hlavnej úlohy a cieľa spotrebiteľského združenia vyplýva, že združenie by malo disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Vedľajší účastník žalovanému ako spotrebiteľovi ochranu práv neposkytol, nakoľko právna pomoc bola poskytnutá zo strany advokáta. Vedľajší účastník vo svojej argumentácii poukázal iba na ustanovenia a rozhodnutia týkajúce sa

spotrebiteľských zmlúv, na ktoré je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti, nezávisle od účasti spotrebiteľského združenia ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Vedľajší účastník teda do konania neprinesol žiaden prínos. Podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. Potreba súhlasu vyplýva zo samotnej podstaty a účelu vedľajšieho účasti. Z ust. § 93 O. s. p. nemožno žiadnym spôsobom vyvodiť, že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu ním podporovaného účastníka. Uvedené priamo vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného vo veci 3Cdo/188/2012.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 O. s. p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z. z., bola s účinnosťou od 15. 10. 2008 zavedená druhá skupina subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. Nové ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. však práve v prípade právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľa, nevyžaduje preukazovanie právneho záujmu na výsledku sporu. Cieľom navrhovanej úpravy je, vychádzajúc z dôvodovej správy, rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov, ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu vstupovať do konania ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku sporu. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a pod..

Smernica Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nestanovuje, že združenia na ochranu spotrebiteľov musia mať právo vstupovať do sporov o individuálnych záujmoch spotrebiteľov ako vedľajší účastníci. Článok 7 ods. 2 tejto smernice priznáva týmto združeniam procesné práva, pokiaľ ide o ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Smernica teda nič nehovorí o prípadnej účasti združení na ochranu spotrebiteľov v individuálnych sporoch. Toto mlčanie sa ale v žiadnom prípade nedá chápať ako zákaz takejto účasti. Z článku 8 Smernice Rady č. 93/13/EHS vyplýva, že členské štáty môžu zaviesť opatrenia, ktoré sú priaznivejšie pre spotrebiteľa ako tie, ktoré sú stanovené v smernici. Takýmto opatrením môže byť aj pripustenie vedľajšieho účasti v konaní. Občiansky súdny poriadok účinný do 31. 12. 2014 v ust. § 93 a ani v iných ustanoveniach neupravoval, aby podmienkou pre vstup vedľajšieho účastníka do konania mal byť výslovný súhlas účastníka, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať.

Vedľajší účastník v súlade s ust. § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014 do konania mohol vstúpiť buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. Možnosť vstupu do konania je obmedzená len dobou trvania konania. Vedľajší účastník tak môže vstúpiť do konania kedykoľvek od momentu jeho začatia až do doby, kedy sa konanie skončí. Začiatok konania je daný dňom, keď došiel súdu návrh na jeho začatie alebo keď bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu (§ 82 ods. 1 O. s. p.).

Ak Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31. 12. 2014 v prípade vedľajšieho účastníka ako združenia na ochranu spotrebiteľa nevyžadoval preukazovanie právneho záujmu na výsledku sporu a jeho vstup do konania nepodmieňoval výslovným súhlasom zo strany žalovaného, bolo pripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania vhodným prostriedkom pre dosiahnutie toho, aby žalovaný ako spotrebiteľ mohol účinnejšie brániť svoje práva vyplývajúce z uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy.

Na právnu úpravu vyplývajúcu z ust. § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom od 01. 01. 2015 prihliadať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 01. 01. 2015, teda v dobe, keď v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania.

Zákon č. 353/2014 Z. z. účinný od 01. 01. 2015 neobsahuje vlastné prechodné ustanovenia, a preto je potrebné jeho účinky vykladať v súlade s princípom zákazu pravej retroaktivity. Ak nie je v prechodných ustanoveniach výslovne uvedené inak, je pri strete starej a novej úpravy nutné vychádzať zo všeobecne

platnej zásady nepravej retroaktivity procesných noriem, teda aplikácie nových procesných noriem pre skôr začaté konania. V takom prípade sa v konaní pokračuje podľa neskoršieho zákona s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených skôr zostávajú v platnosti. Čo sa týka nepravej retroaktivity v procesnom práve a názorov v odbornej literatúre na ňu z povahy procesného práva vyplýva, že nové procesné právo má pôsobiť odo dňa nadobudnutia účinnosti nového zákona, a to aj pre konania zahájené pred jeho účinnosťou. Účinky procesných úkonov súdu a účastníkov, ktoré s nimi spájala či nespájala skoršia úprava však zostávajú zachované. Oznamenie o vstupe predstavuje procesný úkon vedľajšieho účastníka, ktorým oznamuje svoj vstup do konania, a preto na takýto procesný úkon vedľajšieho účastníka sa musí vzťahovať právna úprava obsiahnutá v ust. § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014.

Vo veci sa nedá stotožniť s argumentáciou o nemožnosti priznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi pre rozpor s právnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania, ako aj z dôvodu neúčelnosti týchto trov len preto, lebo vedľajší účastník je inštitúciou zriadenou na ochranu spotrebiteľa.

Vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, čo je zrejmé z ust. § 93 ods. 4 O. s. p.. Vstupom do konania mu vznikajú i práva a povinnosti súvisiace s náhradou trov konania upravenou v ust. § 142 a nasl. O. s. p.. To znamená, že v prípade úspechu v spore mu môže byť priznaná náhrada trov konania a v prípade neúspechu môže byť zase zaviazaný na náhradu trov konania.

V prejednávanej veci bol to žalobca, ktorý vzal späť svoju žalobu v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty. Preto pri rozhodovaní o trovách konania sa muselo vychádzať z ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť je povinný uhradiť jeho trovy. S prihliadnutím na dôvod zastavenia konania ohľadne zmluvnej pokuty, žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane žalovaného, ktorý zastavenie konania v tejto časti nezavinil trovy konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom, a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Náklady s tým spojené sú vždy potrebné. Vyššie potrebné sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Právo každého na právnú pomoc v konaní pred súdmi je pritom základným ústavným právom upraveným v čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky. Právnú pomoc advokáti poskytujú za odmenu, a preto je na mieste, aby v prípade, ak vzniknú zákonné predpoklady pre priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, táto náhrada trov konania vedľajšiemu účastníkovi aj priznaná bola. V opačnom prípade by ústavné právo vedľajšieho účastníka na právnú pomoc pôsobilo odradzujúco, nakoľko všetky trovy s tým spojené by musel znášať zo svojich prostriedkov.

Predmetom konania v prejednávanej veci boli dva samostatné nároky a to nárok na zaplatenie ceny poskytnutých služieb a nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. V tejto súvislosti je právne bezvýznamné, že žalobca tieto nároky v petite žaloby vyjadril jednou pevnou sumou. Pri právach so samostatným skutkovým základom treba úspech a neúspech účastníka posudzovať osobitne podľa toho, v ktorom nároku, ktorý by mohol byť samostatne uplatnený by bol úspešný a v akom rozsahu a v ktorom zase nie. Trovy potom treba separovať a osobitne o nich rozhodnúť. Čiastočný úspech sa skúma so zreteľom na uplatnený nárok najmä s aspektu právneho dôvodu žaloby, t. j. skutkového stavu a právnej normy, ktorá sa mala použiť alebo sa použila pri rozhodovaní o veci samej. Nie je možné považovať za čiastočný úspech, ak žaloba, v ktorej sa uplatnili viaceré nároky bola čiastočne úspešná a čiastočne sa zamietla tak, že úspech i neúspech sa týkali samostatných nárokov. V takom prípade sa plný úspech alebo čiastočný úspech vo veci skúma so zreteľom na každý nárok, ktorý by mohol byť samostatne uplatnený. Ak ide o práva so samostatným skutkovým základom môže dôjsť aj k tomu, že povinnosti na náhradu trov konania sa budú určovať osobitne vo vzťahu ku každému z účastníkov. V súvislosti s rozhodovaním o trovách konania vedľajšieho účastníka je potrebné pripomenúť, že zastavenie konania vo vzťahu k nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty zavinil žalobca a preto pri rozhodovaní o trovách konania vedľajšieho účastníka bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p..

Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. rozhodnutie vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p. a z tohto titulu úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 16,69 Eur. Predmetom odvolacieho konania nebola vec sama, ale iba trovy, v dôsledku čoho sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby (spísanie vyjadrenia k odvolaniu) vo výške 16,60 Eur znížila na jednu polovicu, teda na čiastku 8,30 Eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Po pripočítaní režijného paušálu za úkon vykonaný v roku 2015 vo výške 8,39 Eur celkové trovy vynaložené vedľajším účastníkom v odvolacom konaní dosiahli sumu 16,69 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.